

Hugflogið væl og virðiliga stuðlað av drúgvum lesnaði og mongum filmum koma Jógvan Isaksen til hjálpar, tá ið hann skal myrða við skrivaborðið

Hvat er eitt gott morð?

- Í MÍNUM **BÓKUM** SKAL TAÐ EINAHELST VERA EITT **DRÁP**, HAR VIT IKKI VITA, HVÍ TAÐ ER **FRAMT** OG KANSKA HELDUR IKKI HVUSSU, SIGUR **JÓGVAN ISAKSEN**, KRIMIRITHØVUNDUR

KRIMI

Eyðun Klakstein
eydun@sosialurin.fo

Ein góð krimisøga ferðast vanliga rundan um eitt ella fleiri morð. Speningurin um, hvør framdi morðið, og hví tað varð framt, er ofta drívmeigin í søgunum.

Jógvan Isaksen, sum hevur skrivað fleiri krimisøgur á føroyskum, hugleiðir í nýggjari bók, ið kom út í vikuni, um at myrða við skriviborðið.

Vit spurdu Jógvan, hvat eitt gott morð í eini krimisøgu er.

- Spurningurin er ikki so einfaldur at svara, tí eitt gott morð í krimisøguhøpi kann vera so mangt. Í tí veruliga veruleikanum er eitt morð neyvan nakrantíð eitt gott morð! Í mínum bókum skal tað einahelst vera eitt dráp, har vit – lesarin og høvuðspersónurin

– ikki vita, hví tað er framt og kanska heldur ikki hvussu.

- Restin av bókini skal nú snúgv seg um, hví hesin persónur er blivin dripin, og somuleiðis teir, sum koma honum ella henni á baki. Tað nøktandi við eini krimibók í mun til veruleikan er nevniliga, at í at kalla øllum tilíkum bókum, fær søgan eina avkláring. Í veruleikanum er tað minni enn altíð soleiðis, sigur Jógvan Isaksen.

Krimisøgur bjóða loysnir

Jógvan Isaksen er ikki í iva um, hví krimisøgurnar eru so umhildnar kring heimin.

- Eg ivist onga lötuna í, at ein høvuðsorsøkin er, at her fær lesarin eina loysn upp á ein trupulleika. Í tí fløkta gerandisdegnum er tað kanska meiri sjáltsamt, at vit fáa ein samanhag, eina loysn.

- Aftrat tí, at krimibøkur bjóða

okkum eina loysn, líkasum ævintýr í gomlum døgum, so er tað aloftast í krimibókum, at tú samstundis fært eina samfelagslýsing. Hendan kann vera meira og minni gjøllig, men mótsett teimum klassisku krimibókunum eftir t.d. Agatha Christie, har tað vanliga samfelagið ikki hevði nakran leiklut, so er tað í nútímans krimibókum altíð onkustaðni. Tað er sjáldan nøkur heildarlýsing, men aloftast ein partur av samfelagnum, sum verður avmyndaður. Eitt lítið horn av veruleikanum kemur upp í ljósmála.

- Tá ið tað kemur til íblástur til morðini í mínum bókum, so stavar hesin sjáldan úr einum ávísnum stað. Lukkutíð eru morð í Føroyum sum lundi á jólanátt, so har er lítið at heinta. Í staðin má hugflogið væl og virðiliga stuðlað av drúgvum lesnaði og mongum filmum koma einum til hjálpar, sigur Jógvan Isaksen.

KLUMMAN

Inna
Törnroos

Lat mál-fasistarnir halda hol!

Tað kann verða, at tú finnur onkra stavivillu í hesari klummuni – royn og les víðari og hugsa heldur um tað, sum verður skrivað.

Eg skal royna at greiða nærri frá hví!

"Hvussu skal tú kunna skriva føroyskt? Tú sum hevur verið so leingi uttanlands?"

Soleiðis ljóðaði tað, tá eg byrjaði at arbeiða á Sosialinum í 2006. Sjálvandi hevði eg eisini hugsað tankan, men av tí at eg hevði drúgvar royndir sum blaðkvinna, kundi einki steðga mær.

Leiðslan á Sosialinum var eisini so gløgg, at hon tók meg inn fyri mínar royndir í miðlaheiminum. Tað gekk eitt sindur striltið at byrja við, og eg frætti úr heimbygdini, at mínar greinir vóru kjakevni í bindiklubbunum.

Hjálpsamir starvsfelagar løsu greinarnar og gera tað enn tann dag í dag!

Fyri nøkrum mánaðum síðani hitti eg ein vinmann, sum hevði verið til samrøðu um eitt starv, sum hann var væl skikkaður til. Hann hevur nógvar og góðar royndir innan øki, hann skuldi virka á, men tað, sum hevði størst týðning fyri hana, sum hann tosaði við, var hansara føroyski málburður. Hann royndi at greiða frá, at tað nokk mátti fara at koma, og at hann hevði starvast leingi uttanlands.

Vinnaðurin var líka sum eg sera kløkkur av, at tað skal verða viktigari at duga at seta "ð" rætt enn at virka innan tað økið, mann hevur verið uttanlands og fingið sær útbúgving og royndir innan.

Tað er hetta, eg vendi mær ímóti. Um øll vit, sum eru uttanlands ella hava verið leingi uttanlands, skulu tiga, tí okkara málburður ikki er nóg góður, er tað ein demokratitrupulleiki. Og tað er tað eisini fyri tey, sum ikki duga væl at stava. Vit hava øll rætt til eina rødd – um tað so er í lesarabrøvum ella á Facebook.

Og vit skulu ikki skammast, tí at vit ikki duga at skriva rætt føroyskt – tað kunnu verða nógvar orsøkir til tað, men okkara meining er líka so týðningarmikil sum tann hjá teimum, ið duga at seta "ð" rætt í vera, verða ella verað!

Nú hugsa tit kanska - jamen, tú er jú blaðkvinna, skal tú ikki duga at skriva gott og rætt føroyskt?

Jú, sjálvandi hevði tað verið tað besta í einari perfektum heimi, men tá fingi tit ikki míni sjónarmið og greinar at lesa. Og kanska - bara kanska - hevði føroyski blaðheimurin verið eitt pinka lítið sindur fátækari.

So segði hann...

- Eg havi ofta siglt fram við Flesjunum, og sum har hevur sæð út seinastu dagarnar, hevði ikki verið hugsningur um at lent á teimum.

Torbjørn Jacobsen, havnameistari, um nýggju flogoytna

